

Theologie filosofická

Nejstarší formy filosofické theologie ve starém Řecku zachovávaly slovo (termín) „bůh“ (nebo „bohové“, „božství“ apod.), ale zbavovaly je jednak většiny tradičních (předfilosofických, mytických, religiálních) konotací, zatímco na druhé straně je vybavovaly konotacemi novými, spjatými především s novým pojmovým myšlením a jeho myšlenkovými „konstrukty“ (tj. intencionálními předměty). Tím došlo na jedné straně k vyprázdnění většiny religiálních významů zmíněného termínu (resp. termínů), takže jeho (jejich) zachování se stalo záležitostí pouhé konvence (naprosto analogicky s tím, jak se tomu mělo a dosud má se všemi jinými filosofickými termíny) – a někdy dokonce záležitostí jisté opportunity. To se ukázalo být velmi vhodnou okolností pro formující se křesťanskou teorii (teologii), která využila možnosti a reinterpretovala zmíněný termín (termíny) způsobem, který zčásti restituoval některé religiální konotace (a tím se přiblížil tehdy obecné tendenci remytizovat filosofii a zfilosofičtřit některé mýty). Na druhé straně filosofická re-konstituce a re-konstrukce či re-interpretace významů slova „bůh“ (a dalších) se omezovala na zařazení „boha“ či „bohů“ do rámce toho, co nově filosofie chápala jako skutečnost, skutečný svět, univerzum. A to se zase pro křesťanské formování teologie stalo významnou inspirací pro zdůraznění nezařaditelnosti „Boha“ jako Stvořitele do rámce světa jakožto jeho stvoření. Výsledkem tohoto dvojího pohybu, této dvojí tendence pak bylo zdánlivě restaurační až reakční zdůraznění oné nezařaditelnosti Boha do rámce světa stvořených skutečností, které jako by otevřelo znovu dveře staré religiozity (a dokonce mytičnosti) a které se dokonce soustředilo na konstruování zvláštního světa skutečností „hyperfyzických“, tedy nad-přírodních a nad-přirozených (z nedostatečné nebo nepořádné znalosti řečtiny označovaných jako „metafyzické“).

(Praha, 000318-1.)